12*2026

PRAŽSKÝ přehled

KULTURNÍCH POŘADŮ

74. ročník

S námi máte přehled!

Elektronické vydání

www.prazskyprehled.cz

Portál pražské kultury

S námi máte přehled

www.prazskyprehled.cz

úvodník

Milí čtenáři,

nadešel adventní čas, kdy se máme začít těšit na nejkrásnější svátky v roce. Jak ho prožijete, je čistě na vás, ale budu věřit, že i přes veškeré komerční a jiné tlaky, se pokusíte alespoň trochu zvolnit a prožít si předvánoční dny v klidu a pokoji. Tak nám to totiž všude hlásají a vytrubují. Přeji, ať to dokážete. Prosincová kulturní nabídka k tomu může také přispět a přijde i Mikuláš… ☺

Pražská divadla přichystala bohatou nadílku tematických vánočních představení. Pozvala bych vás konkrétně do Studia Ypsilon na Vánoční večery, které přiblíží tradiční štědrovečerní hodování společně se zajímavými hosty, mj. houslovými virtuosy Pavlem Šporclem a Václavem Hudečkem nebo sportovním komentátorem Robertem Zárubou. Ovšem vstupenky mizí rychle, tak si pospěšte… S dětmi můžete navštívit představení Divadla Minaret Putování do Betléma, v němž ožívá lidový betlém se známými koledami.

Tradičně bych doporučila koncert Svatojakubské Vánoce v bazilice sv. Jakuba na Starém Městě, ve kterém zahraje varhanice Irena Chřibková, společně s dalšími účinkujícími. Pestrý program zaručí kvalitní zážitek. Podrobnosti najdete na našem webu v Kalendáři akcí.

Další vánoční koncert se odehraje v Betlémské kapli v rámci festivalu Svátky hudby Václava Hudečka, který zde také vystoupí. Dále uslyšíte Adama Suka na varhany a chlapecký sbor Boni Pueri. Sváteční atmosféra zaručena.

Při sváteční procházce Prahou můžete zajít na obsáhlou výstavu o královně Anně Jagelonské ve Valdštejnské jízdárně na Malé Straně. Expozice představuje jak její osobnost, tak historickou roli v našich dějinách. Pak se můžete zastavit ve Werichově vile na Kampě a prožít příjemný vánoční den. Potom už nezbývá jen usednout k vánočnímu stolu.

Přeji všem našim čtenářům příjemné a klidné sváteční dny.

Alice Braborcová, odpovědná redaktorka

obsah

rozhovor 2

Jarmila Haldová

knižní tipy 3

archeologie 4

KAM s Vojtěchem Kašparem za památkami

kalendárium 6

divadla 10

hudba, film 16

galerie, výstavy 22

muzea, památky 26

zážitky 34

křížovka, soutěž, výherci 40

PRAŽSKÝ PŘEHLED
kulturních pořadů
měsíčník, ročník LXXIV

vydává: Vydavatelství KAM po Česku, s. r. o.

Kubelíkova 1108/30, 130 00 Praha 3 | IČ: 04892232 | tel.: +420222944816–7 | mobil: +420602223279 | e-mail: redakce@kampocesku.cz | www.kampocesku.cz | ISSN 0862-9293

foto kalendárium ©: Wikimedia Commons, www.artbook.cz; www.niagara.sk; www.oneplay.cz; www.facebook.com/NardumVinohrady
grafický design: KAM po Česku
distribuce: elektronicky, zajišťuje redakce
předplatné: Vydavatelství KAM po Česku, s. r. o.
foto na titulní straně: Seifertova ulice, Praha 3 © MK MONT

Za zveřejnění inzerce a PR článků odpovídá zadavatel. Za změnu programu odpovídá pořadatel. Veškerá práva včetně práva reprodukce jsou vyhrazena.
© Vydavatelství KAM po Česku, s. r. o.

Výtvarnice z Orlických hor

Nástěnná malba Jarmily Haldové v Sedloňově zdobí od roku 2010 čelní stěnu obřadní síně a vypráví pověsti z historie Sedloňova: Jak obec ke svému jménu přišla a jak došlo k volbě místa vystavění kostela Všech svatých roku 1711. Typický autorčin rukopis, něžný a laskavý, je nezaměnitelný.

Jarmila Haldová, rozená Havlíková, se narodila 3. prosince 1951 v Praze. V dětství objevila kouzlo historie, která ji provázela po celý život. Otec i matka byli absolventi UMPRUM, otec vyučoval na Katedře loutkářství Divadelní fakulty AMU, matka byla vyhledávanou ilustrátorkou dětských knížek a uváděla v život loutky, vyráběné většinou na zakázku pro zahraniční loutkoherecké společnosti. Jarmila absolvovala pražské Gymnázium Jana Nerudy a v sedmnácti letech nakreslila špičkové ilustrace ze světa botaniky. V roce 1975 se rodina přestěhovala do Sedloňova v Orlických horách. Nové místo, nové výzvy. Postupně vznikly dřevěné plastiky s dětskou tématikou, ale i větší celky jako soubor bohů z řecké mytologie, vysoustružené a kolorované postavy z oper W. A. Mozarta nebo postavy z Babičky Boženy Němcové. V osmdesátých letech pracovala v Okresním muzeu v Rychnově nad Kněžnou, kde připravila několik zdařilých výstav a vytvořila Soukenický betlém. V 90. letech se věnovala dřevořezbám, reliéfům, loutkám, betlémům, malbám, grafice i botanické ilustraci. Ilustrovala celkem pět sešitů a knihu pověstí z Orlických hor a Podorlicka. Později

V 70. letech nakreslila řadu kreseb s botanickou tématikou. Některé byly publikovány v odborných botanických časopisech v zahraničí a oslovily odborné publikum v USA a Velké Británii (Index Londonensis).

ilustrovala pět dílů knihy Pohádky z Orlických hor Josefa Lukáška a knihu německých báchorek Babičky vypravuje. Vznikly stovky botanických ilustrací pro čtyři obsáhlé monografie prvosenek, hořců, pivoněk a lýkovců, jež zpracoval její manžel. Dvě vyšly v USA, dvě vlastním nákladem autorů. V roce 1997 započala s monumentálním dílem dřevěných reliéfů českých panovníků a jejich manželek od Přemyslovců po současnost. Dokončené dílo čítá 132 reliéfů. Manželé Haldovi mají čtyři syny, proto vzniklo i tolik krásného a rozpustilého pro děti. Ve středu 14. 8. 2024 získala titul „Mistr tradiční rukodělné výroby Královéhradeckého kraje" za rok 2023, v oboru řezbářství, betlémářství. Jarmila Haldová dodnes tvoří, je aktivní v rámci obce jako kronikářka a na umělecký důchod nepomýšlí.

Po kom a jaké jste zdědila umělecké geny?

Po rodičích. Oba byli výtvarníci – akademičtí malíři.

Proč jste vyměnila Prahu za Sedloňov?

Mám ráda venkov, jsem přesvědčená, že i pro výchovu dětí je venkov lepší.

Jaká životní etapa Vás nejvíce posunula dál a výš?

Celý můj život probíhal celkem plynule, ale převrat v roce 1989 mi umožnil cestovat po celém světě.

Jak vznikla myšlenka na úctyhodný soubor kolorovaných dřevořezeb vladařů a jejich manželek?

Předcházela jim řada reliéfních obrazů světců pro zrakově postižené. Řada panovníků mi umožnila výlety do historie a do reálií, které k ní patří.

Vytvořila jste bezpočet dřevěných skulptur, loutek a betlémů na téma Orlické hory a Sedloňov, je to čirý patriotismus, nebo něco víc?

Sedloňov jsem si za domov zvolila a to je víc než náhoda. Ale rodnou Prahu mám také ráda.

Ilustrovala jste knihy, pohádky, pověsti i botanické encyklopedie, co ale ilustrujete nejraději?

To všechno – jedno rozvíjí druhé a brání stereotypům.

Děkuji Vám za rozhovor, který jsme záměrně uveřejnili v adventním čase. Jednak pro Vaše výtvarné zaměření a také proto, že v něm slavíte své významné životní jubileum.

Luděk Sládek

foto © archiv Jarmily Haldové

knižní tipy

Adéla Zahálková, Kamila Zemanová, ilustr. Barbora Zachovalová

Pojď s námi Prahou

Architektura není jen pro dospělé. Nová ilustrovaná kniha doplněná trojicí oboustranných velkoformátových map ukazuje, že i děti mohou již od útlého věku objevovat, poznávat a utvářet si vlastní vztah k městu. Publikace Pojď s námi Prahou z nakladatelství Archizoom Books přibližuje čtenářům svět moderní a současné pražské architektury prostřednictvím poutavých příběhů a bohatých ilustrací. Knihou provází šestice originálních postav: Vlnka, Metr, Skleněnka, Brut, Cibulka a Éro, z nichž každá představuje jiný aspekt architektury a městského prostředí. Jde o první titul nakladatelství určený primárně dětem ve věku od 7 let, který propojuje vzdělávání se zábavou a nabízí rodinám nový způsob, jak společně poznávat hlavní město.

Kniha vznikla s cílem přenést poznávání architektury ze stránek knihy přímo do ulic hlavního města. Důležitou součástí publikace jsou tři oboustranné velkoformátové mapy, které odpovídají šesti tematickým kapitolám knihy. Každá z nich představuje Prahu z jiné perspektivy a zaměřuje se na konkrétní oblast městského života a architektury. Publikace přibližuje více než 150 staveb a přes 200 osobností spojených s vývojem a podobou metropole. Vedle moderní a současné architektury představuje také historické objekty, dopravní infrastrukturu či projekty naznačující možné budoucí proměny Prahy. Publikace je dostupná v české i anglické verzi.

cena: 790 Kč
varianta s batohem: 990 Kč
www.pojdsnami.cz

Magdalena Wagnerová

Příběhy starých pražských domů

Atmosféra časů dávno minulých, silné zdi bývších staletí, úzké portály, rozmanitá domovní znamení a pestrá paleta slohů a stylů, to všechno jsou domy staré Prahy. Malé paláce se zakletým tajemstvím. Ukryté příběhy, které dotvářejí charakter města, jež přitahuje stále víc pozornosti. Magie Faustova domu, kubismus U Černé Matky Boží, tajemství Sovových mlýnů, vězení na Staré rychtě anebo pohádky v Štorchově domě, to všechno a ještě mnohem víc tvoří obsah publikace o starých pražských domech, jež denně mijíme bez povšimnutí. Příběhy známé i téměř zapomenuté mohou být nejenom vhodným prostředkem k zamyšlení nad naší národní minulostí.

cena: 269 Kč
www.plotknihy.cz

Hynek Čapka

Bílé vrány

Leden 1943. Patnáctiletá židovská dívka Zuzana ví, že ji i její rodinu čeká transport. V noci před odjezdem zlínských Židů proto uteče z domova a ukryje se na místě, kde by ji málokdo hledal. Přežít jí pomáhá nejen vlastní odhodlání, ale také starý sedlák, kterého zná od dětství, a další lidé ochotní kvůli ní riskovat. Román tak vedle napínavého příběhu o přežití a odplatě otevírá také otázky osobní statečnosti, zrady, viny a spravedlnosti. Příběh je zasazený především do Zlína a Prahy mezi lety 1939 a 1952. Na osudu jedné mladé ženy ukazuje svět, v němž konec nacistické okupace ještě neznamenal konec strachu, nespravedlnosti ani politické zvůle.

cena: 499 Kč
www.albatrosmedia.cz

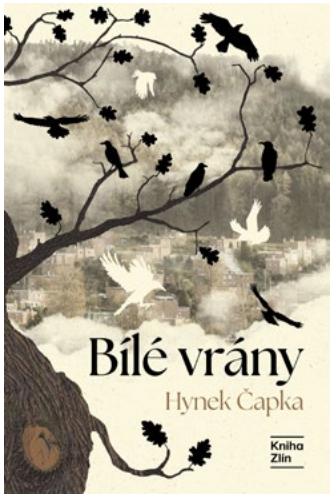

Martin Úbl

Na stezkách

Originální a humorný cestopis po různých koutech světa od Martina Úbla, autora bestselleru Stezka Českem. Vejde se svatozář do spacáku? Dá se psát romantická literatura uprostřed skotské rašeliny? Co si myslí ovce o naší budoucnosti? Jak vznikala Stezka Českem a šlo to samo? Z jakého důvodu by neměli trekaři chodit do pětihvězdičkových hotelů? A proč by se lidé měli víc koukat na hvězdy? Oscarové vyprávění o chození v horách, romantice a výpravách, které vede gumové kuře.

cena: 448 Kč
www.jota.cz

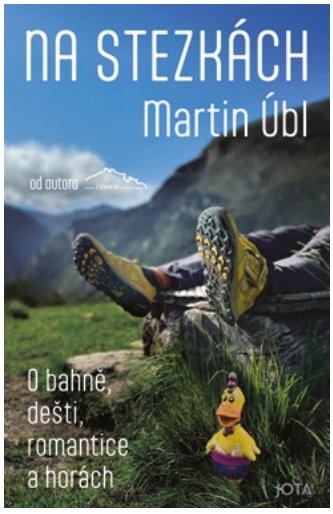

Alena Mornštajnová, Mária Nerádová

Vánoce na modré planetě

Země je jedinou planetou naší Sluneční soustavy, na které žijí lidé. A víš, co lidé dělají nejraději? Přece scházejí se, povídají si a slaví! V různých koutech planety je úplně odlišná krajina, počasí, rostliny, které tam rostou, i zvířata, která tam žijí. A liší se i životy lidí a jejich zvyky. V minulé knížce o modré planetě jsme si ukázali, jak žijí děti v různých částech světa. Pojďme se teď spolu podívat, jak děti na planetě Zemi slaví Vánoce a kdo jim nosí dárky.

cena: 449 Kč
www.hostbrno.cz

připravila Alice Braborcová (braborcova@kampocesku.cz)

Pohled z Petřína na jižní část Nového Města pražského s okolím Karlova náměstí na výřezu z Hollarova prospektu Prahy z roku 1636. Vlevo mohutný chrám sv. Štěpána, vpravo od něho v kroužku pobořená budova s věží (pozůstatek kostela sv. Jana). Zcela vpravo areál augustiniánského kláštera na Karlově, kolegiátní kapitula sv. Apolináře a nad řekou monumentální chrám Panny Marie benediktinského opatství Na Slovanech. Velký prospekt Prahy, lept, Josef Hollar. © Sbírka Národního muzea, inv. č. H2-182605

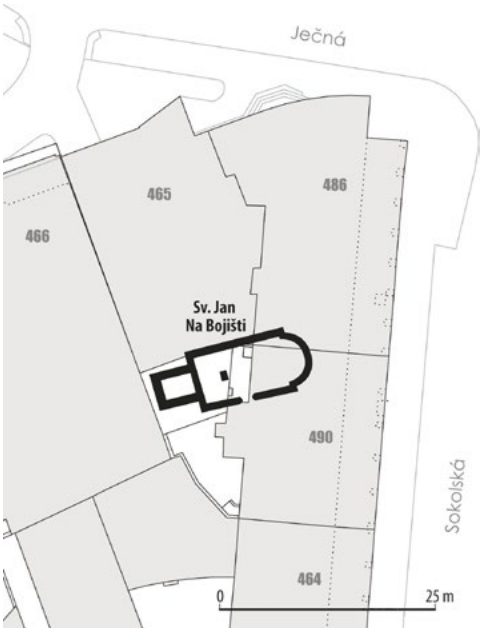

Půdorys kostela vyznačený do současné katastrální mapy. Podle H. Olmerové. Kresba S. Babušková. © Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze

KAM s Vojtěchem Kašparem za **památkami** donedávna **ukrytými v zemi**

Votivní kostel sv. Jana Evangelisty Na Bojišti

Název ulice Na Bojišti v horní části Nového Města pražského poblíž bývalých městských hradeb a Svinské (Slepé) brány na konci Ječné ulice odkazuje na téměř tisíc let starou historii ozbrojeného konfliktu mezi znesvářenými Přemyslovci o český knížecí trůn. Kromě pomístního názvu připomínající bitvu z 27. ledna roku 1179 se měl v tomto místě nacházet votivní, tedy z vděčnosti a zbožnosti postavený kostelík sv. Jana Evangelisty zvaný Na Bojišti. V průběhu 20. století se jej podařilo archeologickými výzkumy najít a prakticky v úplnosti odkrýt na nároží Kateřinské a Sokolské ulice.

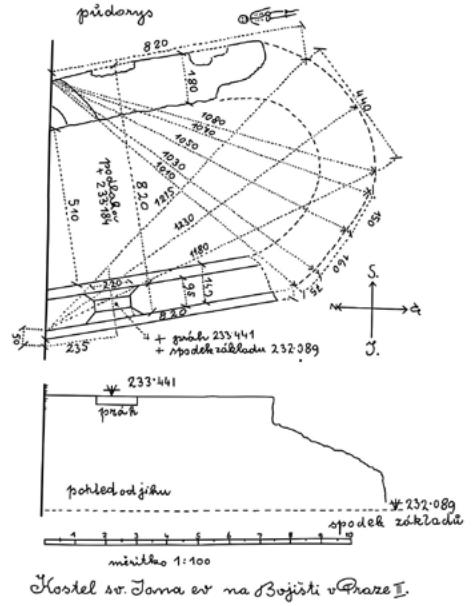

Originální dokumentace odkrytého východního závěru kostela sv. Jana. Kresba Rudolf Hlubinka, 1929. © Archiv hlavního města Prahy

Vlastní bitva, vedená netradičně v zimním období, fakticky na čas přerušila čtvrtstoletí střetů přemyslovských uchazečů o knížecí stolec po dlouhé vládě Vladislava II., druhého českého krále, vládnoucího s přízní císaře Fridricha Barbarossy v letech 1140 až 1172. Přenecháním trůnu svému prvorozenému synovy Bedřichovy (vládl 1172–1173 a 1178–1189) prohloubil rozkol s císařstvím a rozhněval českou šlechtu svou volbou neposvěcenou řádným volebním shromážděním. Do hry proto vstupují oba dva synové Soběslava I., Oldřich a Soběslav II. (vládl 1173–1178), z druhé přemyslovské větve. Císař volbu Bedřicha neuznal, dosadil na trůn Oldřicha, který jej v roce 1173 přenechal ve prospěch svého Vladislavem dlouhá léta věz-něného bratra Soběslava II. Odstraněný Bedřich, se podobně jako předtím Oldřich, uchýlil na císařský dvůr, využil opětovného odklonu přízně Fridricha Barbarossy od Soběslava a získal v roce 1178 Čechy zpět v léno. Svůj politický zisk ovšem musel stvrdit faktickým dobytím území a proto následovalo zimní tažení s památnými bitvami o přemyslovský trůn mezi blízce spřízněnými Přemyslovci, Bedřichem a Soběslavem II.

Vyvrcholením desetiletého soupeření bylo pět mrazivých lednových dnů roku 1179, kdy nejprve Soběslav 23. ledna v bitvě u Loděnice na Berounsku rozprášil Bedřichovo vojsko a zahnal jej přes

> Popis bitvy barvitě zachytil opat milevského kláštera a kronikář Jarloch (1165–1228) ve svém letopisu: „… pro náramnou toho dne zimu téměř všichni ranění pomřeli v krátké chvíli.“

Brdy k Prčicím. Zde se k jeho vojskům připojili šiky moravského údělného knížete Konráda II. Oty a při cestě ku Praze na pláni u osady Rybníček na

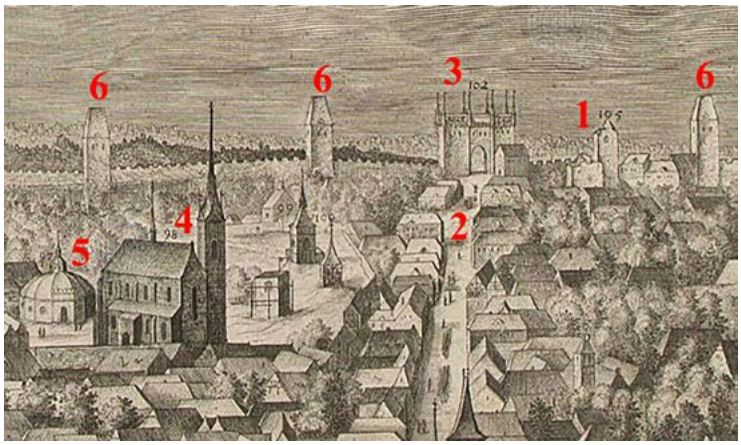

Průhled Ječnou ulicí od Karlova náměstí na výřezu Sadelerovy veduty z roku 1606. 1 – pobořená budova s věží (pozůstatek kostela sv. Jana); 2 – Ječná ulice; 3 – Svinská (Slepá) brána novoměstského opevnění; 4 – chrám sv. Štěpána; 5 – rotunda sv. Longina a 6 – věže novoměstského opevnění. Philipp van den Bosche, Johannes Wechter. Velký prospekt Prahy. Měděryt, lept vydal Aegidius Sadeler. © Archiv hlavního města Prahy, sbírka grafiky, sign. G 18

Pozůstatky kostela sv. Jana odkryté v roce 1929 v pohledu od východu. Foto R. Hlubinka. © Archiv hlavního města Prahy

Odkrytá západní část kostela s věží. Uprostřed věže ponechaný tzv. kontrolní blok vrstev. Foto neznámý autor, 1983. © Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze

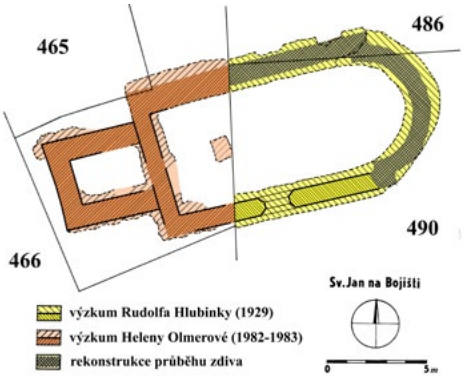

Půdorys kostela s vyznačenými úseky zdiv odkrytých archeologickými výzkumy v letech 1929 a 1982–1983. Podle H. Olmerové upravil V. Kašpar. © Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze

Pohled na plochu ve vnitrobloku při č. p. 465. Západní část pozůstatků kostela je zakonzervována v terase, která je využívána jako vnitřní zahrádka restaurace v budově č. p. 465 (parc. č. 1686). Foto V. Guth, 2014. © Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze

místě zvaném Na Bojišti svedly 27. ledna rozhodující bitvu, během níž se Soběslavovo vojsko obrátilo na útěk a bylo hnáno až na prosecké návrší.

Na památku Bedřichova vítězství nechala jeho manželka Alžběta Uherská postavit na místě bitvy kostel sv. Jana, který byl vysvěcen dalším Přemyslovcem a biskupem Jindřichem Břetislavem v roce 1183 a darován do správy malostranských johanitů. Kostel byl pobořen za husitských válek (1420), avšak do třicetileté války je jeho hmota patrná na starých vyobrazeních. V jeho zpustošeném okolí se v průběhu 18. století na padesát let usadili poustevníci – ivanité a kostel následně beze stopy zanikl.

Až v roce 1929 byly při výstavbě Lékařského (č. p. 490) a Štefánikova důstojnického (č. p. 486) domu v Sokolské ulici mezi ulicemi Kateřinská a Na Bojišti dokumentovány Rudolfem Hlubinkou základové partie východních dvou třetin této románské stavby s půlkruhovou apsidou. Půdorys západní třetiny kostelní lodě s hranolovou věží byl potom nalezen Helenou Olmerovou v letech 1982 až 1983 při úpravách dvora za domem č. p. 465 v Kateřinské ulici.

Komorový kachel s motivem andělů nesoucích Máří Magdalénu z 15. století se dostal do zásypové vrstvy uvnitř věže kostela. Foto neznámý autor. © Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze

Do obdélníkové plochostropé lodi o rozměrech 10 x 7,65 metru s půlkruhovou apsidou o poloměru 3,1 metru se vstupovalo od jihu dochovaným portálem s opukovým prahem. V západní části lodi byl prostor zaklenut dvěma poli křížových kleneb na střední sloupek nesoucí tribunu. Na tu se vstupovalo vnějším schodištěm při severní straně lodi. K západnímu průčelí byla přisazena čtyřboká věž o rozměrech 4,6 x 4,6 metru.

Z kostela se dochovaly prakticky výhradně partie základových zdiv, na jižní straně místy dvě až tři řady nadzemního zdiva skládaného na maltu z pravidelných opracovaných opukových kvádříků. Východní část kostela byla v úplnosti odstraněna, západní část je konzervována v terase zahrádky restaurace ve dvoře.

Románský kostel sv. Jana představuje běžný typ jednoduché sakrální stavby s obdélnou lodí, půlkruhovou apsidou a věží na západní straně, tedy objekt typický pro českou románskou architekturu 12. století. Jeho votivní (vzpomínková) funkce jej řadí mezi nepočetné stavby realizované bez přímé vazby na velmožský dvorec, ves či osadu.

Ivanité byli českou barokní řeholní kongregací (1725–1782) obývající v Praze několik kaplí a pousteven. Obživu získávali především z rukodělné práce, milodarů či správy a provozu poutních kaplí.

Mgr. Vojtěch Kašpar, Archaia Praha, z. ú.

Bořivoj II. kníže (925 let)

Břetislav II. na Velikonoce 1099 na dvorském sjezdu v Řezně označil svého mladšího bratra Bořivoje za svého dědice i nástupce.

Bořivoj II. na malbě ve znojemské rotundě sv. Kateřiny, asi 1134

Porušil tak zaběhlý stařešinský řád a vnesl mezi Přemyslovce napětí a sváry. Roku 1097 Břetislav zajal a uvěznil Oldřicha Brněnského, nejstaršího Přemyslovce. Po Břetislavově smrti v prosinci 1100 nastoupil na trůn Bořivoj. Situace se vyhrotila v roce 1101, kdy Oldřich Brněnský vojensky vytáhl do Čech, avšak neuspěl u Malína. Bořivoj pro zklidnění situace ustoupil, Oldřichovi vrátil brněnský úděl a jeho bratrovi Litoldovi Znojemsko.

-babok-

foto © Wikimedia Commons, autor Jakub Drlík

Svatý Jan Sarkander (450 let)

V polském Skočově se 20. prosince 1576 narodil do katolické rodiny Řehoře Sarkandera a jeho ženy Heleny, roz. Gurecké z Kornic, syn Jan. Dětství prožil ve Skočově ve Slezsku.

V roce 1589 se rodina přestěhovala do Příbora, kde Jan navštěvoval městskou školu. Od roku 1592 pak studoval filozofii na latinské škole v Olomouci. V roce 1597 byl imatrikulován na olomoucké univerzitě a od roku 1600 studoval filozofii v Praze, kde se roku 1603 stal doktorem filozofie. Od roku 1604 studoval teologii ve Štýrském Hradci. Zřejmě kolem roku 1606 kvůli svatbě s Annou Plachetskou studia předčasně ukončil. Po roce však Anna zemřela a Jan se vrátil k duchovní dráze. V Kroměříži přijal 21. 12. 1607 čtyři nižší svěcení z rukou kardinála Ditrichštejna, kterým byl 19. 3. 1609 v Brně vysvěcen na jáhna. Kněžské svěcení mu udělil 22. 3. 1609 olomoucký světící biskup Jan Křtitel Civalli. V letech 1609–1615 byl postupně farářem v Uničově, Charvátech, Zdounkách a Boskovicích. Roku 1616 nastoupil na farnost v Holešově, kde vedl časté spory s Václavem Bítovským z Bítova. Za stavovského povstání byl uvězněn moravskými stavy a vyslýchán v Olomouci s použitím útrpného práva. Nic neprozradil a na následky mučení ve vězení zemřel 17. 3. 1620. Po 239 letech byl 15. září 1859 papežem Piem IX. blahořečen a 21. 5. 1995 byl v Olomouci papežem Janem Pavlem II. svatořečen.

-felix-

Mučedník Jan Sarkander, rytina, Johann Tscherning, 1702

Sv. Jan Sarkander, sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci

foto © Wikimedia Commons, autor PetrusSilesius, Jan Kamenicek

Železný a zlatý (765 let)

Přemysl Otakar II. (1233 – 26. 8. 1278) byl pátý český král, markrabě moravský i kraňský, rakouský, štýrský a korutanský vévoda z rodu Přemyslovců. Na českého krále byl korunován až řadu let po skutečném nástupu k moci.

Přemysl Otakar II. jako moravský markrabě, Gelnhausenův kodex

Vládnout na zkušenou se učil jako moravský markrabě a poté byl zvolen vévodou rakouským. Volbu stvrdil sňatkem s Markétou Babenberskou, ale udržet vládu bylo těžké. Navíc z Uher sílily nájezdy Bély IV. Arpádovce usměrnil v bitvě u Kressenbrunnu (1260), ale stvrdit mír musel – po rozvodu s Markétou – sňatkem s vnučkou Bély IV. Kunhutou. Jeho korunovace na českého krále a královny Kunhuty na českou královnu proběhla o svátku Narození Páně, 25. prosince 1261, v kostele na Pražském hradě.

-lgs-

foto © Wikimedia Commons

Český král Karel III. (285 let)

Karel VII. Albrecht Bavorský (1697–1745) byl od 26. 12. 1726 bavorským knížetem-kurfiřtem a od 24. 1. 1742 do své smrti císařem Svaté říše římské. Českým králem byl v letech 1741–1743 jako Karel III.

Příslušník rodu Wittelsbachů ukončil téměř tři století habsburské císařské nadvlády. Přitom byl s Habsburky spřízněn – roku 1722 se oženil s Marií Amálií Habsburskou, dcerou císaře Josefa I. Po otcově smrti se roku 1726 stal bavorským kurfiřtem jako Karel I. Albrecht. Když zemřel císař Karel VI., zpochybnil nástupnická práva jeho dcery Marie Terezie, zaručená pragmatickou sankcí z 19. 4. 1713. Ta stanovovala nedělitelnost habsburských držav a v případě vymření mužské linie Habsburků nástupnictví linie ženské. Během válek o rakouské dědictví uchvátil část rakouského dědictví včetně části Království českého. Francouzi maršála de Saxe dobyli 26. listopadu 1741 Prahu. Karel Albrecht se 9. prosince 1741 nechal provolat protikrálem Karlem III. (legálním králem českým byla ale od roku 1740 Marie Terezie). Ke korunovaci nedošlo, protože korunovační klenoty byly od třicetileté války ve Vídni a do Prahy se přiváželi jen ke korunovaci. Karel Albrecht si českou korunu nárokoval jako manžel Marie Amálie, dcery Josefa I. Habsburského, a přímý potomek Anny, dcery Ferdinanda I. Dne 19. prosince 1741 složilo novému českému králi Karlu III. hold 486 členů české stavovské společnosti na Pražském hradě. Věrni Marii Terezii zůstali Lobkovicové, Schwarzenberkové, Kounicové a Lichtenštejnové. Již 23. prosince ustanovil Karel III. v Čechách prozatímní vládu s novou českou dvorskou kanceláří a 28. prosince odjel do Říše na volbu císaře. Moc v zemi přešla do rukou francouzského maršála de Belle-Isle.

Alois Rula

Karel VII., císař Svaté říše římské, český král, Georg Desmarées, cca 1745

foto © Wikimedia Commons

Respektovaný hudebník (270 let)

Moravský skladatel, hudebník a sbormistr Pavel Vranický (něm. Paul Wranitzky) přišel na svět 30. prosince 1756 v Nové Říši. Pocházel z měšťanské rodiny hostinských a statkářů a většinu života prožil ve Vídni.

Pavel Vranický, rytina Bossler, asi 1775–1780

Společně se svým mladším bratrem Antonínem, pozdějším hudebním skladatelem, se učil zpěvu, hře na housle a varhany na gymnáziu v rodném městě. Pavel pak pokračoval v hudebním vzdělávání v Jihlavě. V roce 1771 se přestěhoval do Olomouce, kde studoval teologii, o kterou se též zajímal. V té době se z něj stal vynikající houslista a roku 1776 odešel do Vídně. Tam se živil jako sbormistr v místním kostele a pokračoval ve studiu teologie. Touha po hudební kariéře však převážila a na jaře 1784 získal svou první významnou pozici. Byl jmenován do funkce hudebního ředitele na dvoře uherského šlechtice hraběte Johanna Baptista Esterházyho z Galanthy. V profesním vzestupu pokračoval jako ředitel orchestru divadla Kärntnertortheater (1785), o dva roky později začal řídit také orchestr v Burgtheatru. Proslul jako uznávaný skladatel, dirigent a houslista, jeho hudební díla byla vydávána po celé Evropě. Přátelil se s W. A. Mozartem a byl členem stejné zednářské lóže. Roku 1790 byl pozván na korunovační slavnosti císaře Leopolda II., kde uvedl svou oceňovanou operu *Oberon*. Celé jeho dílo čítá deset oper, několik desítek symfonií, kvartet a množství další orchestrální a operní hudby. Pavel Vranický zemřel náhle na tyfovou horečku v blíže neupřesněném dni 26.–28. září 1808 ve věku 51 let ve Vídni. Pochován byl na vídeňském hřbitově Währing, který byl roku 1925 zrušen a jeho hrob se nedochoval.

-alba-

foto © Wikimedia Commons, autor Vejvančický

Plodný básník a překladatel (235 let)

Václav Alois Svoboda, užívající pseudonym Navarovský, se narodil 11. prosince 1791 v malé vsi Návarov v Libereckém kraji. Pocházel ze zámožné rodiny místního sládka.

Portrét Václava Aloise Svobody, Humoristické listy, 1883

Zámek Návarov

Základní vzdělání absolvoval ve farní škole v Bozkově, další školy navštěvoval v Jenišovicích, Liberci a Praze. Studium gymnázia ukončil zkouškami v Mladé Boleslavi. Dále se zapsal na filozofickou a právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, navštěvoval přednášky J. Nejedlého, J. Dobrovského a B. Bolzana. Stal se soukromým učitelem, později vyučoval na gymnáziích v Písku a Jindřichově Hradci a nakonec byl přeložen do Prahy. Přátelil se s mnoha českými obrozenci, především s Václavem Hankou, jehož básně a známé rukopisy překládal do němčiny. Dále překládal i antické autory, italská operní libreta, dílo F. Schillera nebo W. Goetha. Jeho vlastní dílo je velmi rozsáhlé, své básně publikoval především v časopisech v češtině, latině a němčině. Používal několik pseudonymů a šifer, např. Vládyboř z Vulemilova, W. A. S., Věnceslav nebo V. Navarovský. Jedna z jeho básní je údajně předlohou anglické vánoční koledy *Good King Wenceslaus*. Napsal také

Mizející Malostranský hřbitov v Košířích

několik vlasteneckých dramat, vesměs nehraných. V letech 1819–1847 byl ženat. Zemřel bezdětný 8. 1. 1849 v Praze ve věku 57 let na srdeční příhodu. Pochován byl na Malostranském hřbitově v Košířích.

-mp-

foto © Wikimedia Commons, autor Sapfan

Krátký život Mikovců (200 let)

Dramatika, básníka a kulturního organizátora zradilo srdce ve 36 letech. Přesto stačil významně ovlivnit kulturní dění v Čechách.

Ferdinand Břetislav Mikovec, publikováno 1864, „Malíř Bernard"

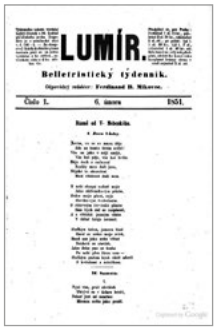

Časopis Lumír, 1. vydání z roku 1851

Ferdinand Břetislav Mikovec se narodil 23. prosince 1826 ve Sloupu v Čechách v početné rodině jako první z šesti dětí. Křtěný byl Ferdinand Daniel Emanuel, otec Ferdinand Mikowetz byl hospodářským správcem na místním panství a brzy zemřel. Dvě nejmladší děti zemřely, a matka Terezie se tak po manželově smrti starala o čtyři zbývající. Ferdinand studoval na gymnáziu v České Lípě a poté na univerzitě v Praze historii a dějiny umění. Vstoupil do veřejného života jako Břetislav, publikoval české i německé literární příspěvky. V revolučním roce 1848 stanul na barikádách, poté uprchl na krátkou dobu do Srbska. Po návratu založil časopis Lumír (1851), který otiskoval příspěvky mladých autorů a Mikovec tu zveřejňoval své divadelní kritiky. Kromě literatury Lumír tiskl jako prémii pro předplatitele reprodukce výtvarných děl. Vydal první monografii o Karlštejně, podporoval dostavbu svatovítské katedrály, největší pozornost však věnoval divadlu. Otiskl mnoho kritik, popularizoval Shakespeara, psal vlastní dramata. Dny Ferdinanda na tomto světě výrazně zkrátila vrozená srdeční choroba, která ho od roku 1861 zásadně omezovala. Druhý díl jeho nejvýznamnějšího díla o architektonických památkách *České starožitnosti a Památky země České* dokončil v roce 1862 jeho kolega Karel Václav Zap. Ferdinand Břetislav Mikovec zemřel 22. 9. 1862 a pohřben byl na hřbitově v Košířích. Později byly jeho ostatky přeneseny do rodného Sloupu.

-babok-

foto © Wikimedia Commons, autor Sapfan;

Historia magistra vitae

3. 12. 1621 (405 let)
Český literát, historik, hagiograf a pedagog **Bohuslav Balbín z Vorličné** se narodil 3. 12. 1621 v Hradci Králové († 29. 11. 1688). Jako kněz a člen jezuitského řádu se účastnil rekatolizace, jako vlastenec se ve své době řadil mezi obhájce českého jazyka.

7. 12. 1476 (550 let)
Došlo k provizornímu rozdělení zemí Koruny české a vyhlášení příměří, které předcházelo finálnímu míru z roku 1479. **Olomoucká smlouva** byla ratifikována 21. 6. 1479 a oficiálně tak ukončila dlouholeté česko-uherské války dohodou mezi Vladislavem II. Jagellonským a Matyášem Korvínem.

7. 12. 1631 (395 let)
Saské vojsko Jana Jiřího Arnima **porazilo císařské vojsko** Rudolfa z Tiefenbachu ve srážce **u Nymburku**. Tento střet se odehrál v širším kontextu dramatických událostí závěru roku 1631, kdy protestantští Sasové vtrhli do Čech a v listopadu téhož roku obsadili Prahu.

7. 12. 1996 (30 let)
Lednicko-valtický areál byl na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO zapsán na 20. zasedání Výboru pro světové dědictví v mexickém městě Mérida. Celé území o rozloze 283 km² je pokládáno za nejrozsáhlejší člověkem uměle vytvořenou a komponovanou krajinu v Evropě.

14. 12. 1901 (125 let)
Český hermetik, alchymista a kabalista **Theofanus Abba**, vlastním jménem Josef Louda, se narodil 14. 12. 1901 v Hodkách († 22. 12. 1975). Jeho hlavním dílem je iniciační trilogie Z odkazu proroků, tvořená knihami Transmutace fysická, Výklad zjevení Jana Theologa a Dopisy Paracelsovi.

Architekt a urbanista (170 let)

Český architekt, stavitel, urbanista a stavební rada Josef Sakař navrhl několik významných pražských budov. Narodil se 7. prosince 1856 do rodiny inženýra Jana Sakaře a jeho ženy Marie, roz. Hnízdové.

Josef Sakař, 1936, foto z knihy Jiřího Stibrala

Budova Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, Palachovo náměstí

Původně studoval strojnictví na pražské Polytechnice, poté ale přešel na stavební obor do ateliéru architekta Josefa Zítka. Absolvoval studijní pobyty v Římě a Florencii, kde se zajímal o antiku a renesanci. Po návratu se zabýval úpravou a přestavbou památek, účastnil se konkurzů na návrhy veřejných budov v Praze a vypracoval regulační plán Starého Města. Podílel se na obnově Národního divadla po požáru (1881). V letech 1888–1899 provozoval stavitelskou živnost, poté byl stavebním radou a v roce 1912 byl jmenován mimořádným členem České akademie věd a umění. Jako architekt byl představitelem historismu, zejména neorenesance a neoklasicismu, u pozdních děl se objevují prvky secese. Mezi významné stavby patří bývalý Národní dům v Karlíně, škola na Lyčkově náměstí. Dále to je novobarokní dostavba konventu křižovníků s červenou hvězdou na Křižovnickém náměstí a dokončení arkád na Vyšehradském hřbitově. Spolu s Osvaldem Polívkou realizoval bývalou Českou banku na rohu Vodičkovy ulice a Václavského náměstí. Nejvýznamnější stavbou ale zůstává budova Filozofické fakulty Univerzity Karlovy na Palachově náměstí. Josef Sakař zemřel svobodný a bezdětný 15. 1. 1936 v Praze a byl pochován na Olšanských hřbitovech.

Marie Petrušková

foto © Wikimedia Commons, autor Skim, VitVit

Budoval Královské Vinohrady (165 let)

Český architekt Antonín Adolf Turek se významně zasloužil o architektonický vzhled pražské čtvrti Vinohrady. Navrhl a postavil zde několik významných veřejných budov a soukromých domů.

Antonín Turek, 1894, foto Josef Fiedler

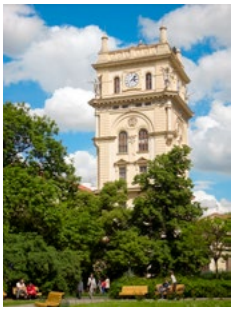

Vinohradská vodárenská věž

Narodil se 8. prosince 1861 na Novém Městě pražském Josefovi a Aloisii, roz. Steinbergerové. V letech 1880–1886 vystudoval pozemní stavitelství na české technice a ještě během studií nastoupil jako praktikant u vinohradské obce. V roce 1899 byl jmenován vrchním městským inženýrem a stavebním radou. Začátky jeho činnosti jsou spjaty s výstavbou většiny vinohradských obecních škol. Mezi další zásadní budovy patří např. Národní dům na Vinohradech, vodárenská věž, modlitebna evangelického sboru na Korunní třídě, Vinohradská tržnice, novogotická kaple sv. Václava na Vinohradském hřbitově nebo nuselská či vysočanská radnice. Podle vlastního návrhu si postavil honosnou vilu v Dykově ulici, kde žil se svou manželkou a pěti dětmi. Kromě Prahy navrhoval stavby i v dalších městech, mj. v Českém Brodě, Vysokém Mýtě, Novém Bydžově či v Sadské. Většina jeho novorenesančních staveb je památkově chráněna a zapsána v Seznamu kulturních památek ČR. Antonín Turek zemřel 29. 9. 1916 v Praze ve věku 54 let a byl pohřben na Vinohradském hřbitově.

-mp-

Národní dům na Vinohradech

foto © Wikimedia Commons, autor Martin Vlk, Eliška Jindřišková; www.facebook.com/NardumVinohrady

1731
(295 let)
František Xaver Dušek
* 8. 12. 1731
† 12. 2. 1799
český hudební skladatel a pedagog, hostitel W. A. Mozarta

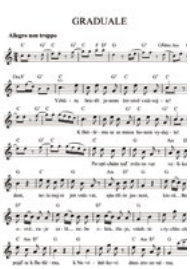

1796
(230 let)
Rybova Česká mše vánoční
24. 12. 1796
premiéra ve starorožmitálském chrámu Povýšení svatého Kříže

1871
(155 let)
Jan Karel Zdenko Kotěra
* 18. 12. 1871
† 17. 4. 1923
český architekt, urbanista, návrhář nábytku a malíř

Žák Štursy, Španiela a Kafky (130 let)

Český sochař a medailér Bedřich Josef Jan Stefan se narodil 9. prosince 1896 v Praze. Svým uměním se zařadil mezi významné představitele české meziválečné avantgardy.

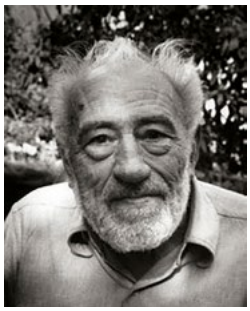

Bedřich Stefan, 1980, foto Václav Chochola

Bedřich Stefan, Dívka s absintem, 1924, kolorovaná pálená hlína, Národní galerie Praha

Dobrý pastýř, 1940–1949, mramor, levý boční portál kostela Nejsvětějšího Srdce Páně, Praha

Vyrůstal v rodině úředníka státních drah Bedřicha a jeho manželky Marie, roz. Havlenové. Nejprve se vyučil štukatérem a navštěvoval večerní kurzy kreslení na pražské Uměleckoprůmyslové škole. Další studia absolvoval u Bohumila Kafky, Otakara Španiela a v letech 1919–1923 na Akademii výtvarných umění u Jana Štursy. Na základě ročního stipendia od francouzské vlády se vzdělával v kurzech aktu v Grande Chaumière a také pracoval jako kreslič v ateliéru Le Corbusiera. Do Paříže se pak opakovaně vracel. Roku 1940 si postavil vlastní ateliér na Bohdalci. Ve své tvorbě se zabýval abstraktní sochařskou formou, ovlivnil ho poetismus, kubismus i primitivní africké umění. Vytvořil např. sochy pro vinohradský kostel Nejsvětějšího Srdce Páně, Památník Lidice, reliéfy pro průčelí Právnické fakulty Univerzity Karlovy nebo Křížovou cestu v kostele sv. Václava ve Vršovicích. Společně s architektem Josefem Havlíčkem navrhl hraniční orientační sloupy (1924), které byly následně osazeny na přechodech. První samostatnou výstavu měl až v roce 1980 v Belvederu. Jeho ženou se roku 1942 stala sochařka Hana Wichterlová. Bedřich Stefan zemřel 31. 3. 1982 v Praze a pohřben byl na Městském hřbitově v Prostějově do rodinné hrobky Wichterlových.

-aba-

foto © Wikimedia Commons, autor Marekchochola, Nolin

Filosof „nové vlny“ (95 let)

Český režisér, herec, scenárista a pedagog Evald Schorm je neoddělitelně spjat s tzv. novou vlnou českého filmu z 60. let 20. století. Natočil několik filmů, které patří do zlatého fondu československé kinematografie.

Evald Schorm, 60. léta 20. stol.

Narodil se 15. prosince 1931 v Praze a vyrůstal na rodinném statku v Elbančicích u Mladé Vožice. Po roce 1948 byl otec označen za kulaka a po vyvlastnění majetku komunisty byla rodina vystěhována do Zličína u Prahy. Na základě statkářského původu vyloučili Evalda z hospodářské školy v Táboře a dva roky se musel živit jako traktorista a stavební dělník. Maturitu mohl složit až v roce 1951. Studium režie, dramaturgie a scenáristiky na FAMU absolvoval v letech 1956–1963. Mezi jeho spolužáky patřily později významné filmařské osobnosti jako Věra Chytilová, Jiří Menzel nebo Jan Němec. Schorm je tvůrcem celovečerních filmů Farářův konec, Každý den odvahu, Perličky na dně nebo Sedmý den, osmá noc. Od roku 1971 mu byla znemožněna činnost u filmu, a tak se začal věnovat divadelní a operní režii. Spolupracoval s Laternou magikou, Činoherním klubem, Divadlem Na zábradlí, Národním divadlem, Janáčkovou operou v Brně a mnoha dalšími. Pracoval také pro Československou televizi a učil režii na FAMU (1964–1970). V roce 1988 mu bylo povoleno natočit film Vlastně se nic nestalo, ale premiéry se již nedožil. Evald Schorm zemřel předčasně na mozkovou mrtvici 14. 12. 1988 v Praze. S manželkou Blankou měl syna Oswalda. Na jeho památku bylo pojmenováno pražské kino Evald.

Film Každý den odvahu, 1964

Alice Braborcová

foto © www.artbook.cz; www.niagara.sk; www.oneplay.cz

1901
(125 let)
Marie Rosůlková
* 17. 12. 1901
† 15. 5. 1993
česká herečka (v divadle od svých 19 do 91 let)

1931
(95 let)
Stanislav Fišer
* 14. 12. 1931
† 11. 6. 2022
český divadelní a filmový herec a dabér

1936
(90 let)
Eduard Hrubeš
* 27. 12. 1936
† 22. 8. 2021
český moderátor, hudebník, scenárista a režisér

Historia magistra vitae

14. 12. 2001 (25 let)
Funkcionalistická **vila Tugendhat** v Brně byla na Seznam světového dědictví UNESCO zapsána na 25. zasedání Výboru pro světové dědictví ve finských Helsinkách. Vila Tugendhat se stala vůbec první stavbou moderní architektury v ČR zapsanou na tento seznam.

18. 12. 1926 (100 let)
V Brně v Divadle Na hradbách proběhla světová **premiéra** nové Janáčkovy **opery Věc Makropulos** podle stejnojmenné divadelní hry Karla Čapka. Premiéra se konala za osobní účasti tehdy 72letého autora. Hudebního nastudování se ujal dirigent František Neumann a režie Ota Zítek.

21. 12. 1756 (270 let)
Český hudební skladatel, varhaník, klavírista a vynálezce **Tomáš Antonín Kunz** se narodil 21. 12. 1756 v Praze († 1830). Jako skladatel je znám zejména svými operami König Wenzel a Die Bezauberten. Experimentoval s různými typy hudebních nástrojů a roku 1791 zdokonalil smyčcový klavír.

21. 12. 1886 (140 let)
Premiéra výpravného **baletu Štědrovečerní sen** od českého skladatele a dirigenta Mořice Angera v pražském Národním divadle. Jedná se o jeho vůbec nejhranější baletní dílo. V Národním divadle dosáhla tato inscenace v průběhu let téměř 200 repríz. Druhé nastudování se hrálo 26 let.

21. 12. 1926 (100 let)
Český židovský spisovatel a publicista světového významu **Arnošt Lustig** se narodil 21. 12. 1926 v Praze († 26. 2. 2011). Byl autorem celé řady děl s tématem holokaustu. Po roce 1968 byl v emigraci. V roce 1995 se stal šéfredaktorem české verze časopisu Playboy.

Adventní
JIŽNÍ ČECHY
Tady začínají Vánoce
Jižní Čechy
KAM NA ADVENT
NA JIHU
www.jiznicechy.cz

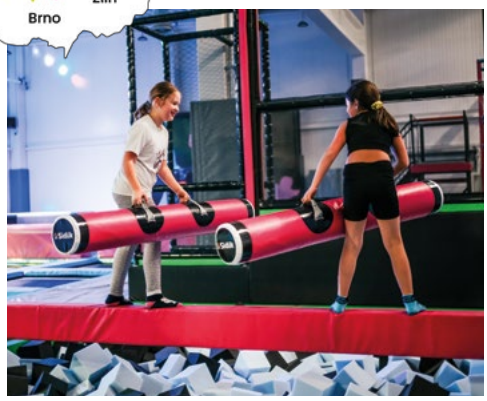

Za zábavou napříč Českem: Objevte svět parků Toboga

Hledáte místo, kde si děti užijí den plný pohybu, dobrodružství a smíchu, zatímco vy si společný čas užijete bez starostí s vymýšlením programu? Parky Toboga nabízejí pestrý svět zábavy pro malé i větší dobrodruhy. Ať už plánujete rodinný výlet, víkendový program nebo aktivní odpoledne s dětmi, čeká na vás spousta příležitostí, jak společně zažít něco nového.

Zábava pro celou rodinu v šesti městech ČR

Zábavní parky Toboga najdete v šesti městech České republiky – ve Zlíně, Brně, Praze, Hradci Králové, Plzni a Opavě. Každý z nich nabízí prostor pro aktivní zábavu, objevování a překonávání vlastních výzev. Díky široké nabídce atrakcí si na své přijdou děti různého věku i dospělí, kteří se chtějí do her zapojit společně s nimi.

Radost, pohyb i zábava za každého počasí

Parky Toboga nabízejí dobrodružství **malým i velkým – dětem i dospělým**, kteří si zde mohou společně užít spoustu zábavy, překonávat výzvy a objevovat své hranice. Děti přitom přirozeně rozvíjejí svou obratnost i sociální dovednosti, učí se spolupracovat, být ohleduplné k ostatním a zdravě soutěžit.

Čeká na vás pestrá nabídka atrakcí, mezi nimi trampolínové zóny, dobrodružné překážkové dráhy, které prověří odvahu a obratnost každého malého dobrodruha, dlouhé tobogány i další originální herní prvky. Nechybí ani prostorné koutky pro nejmenší děti, kde mohou bezpečněji objevovat svět pohybu a her svým vlastním tempem.

Každá návštěva se tak může proměnit v malé dobrodružství. Děti si vyzkoušejí nové výzvy, vybijí přebytečnou energii a užijí si spoustu legrace.

Rodiče ocení možnost strávit čas s dětmi aktivně, mimo každodenní rutinu a obrazovky. Právě společné zážitky jsou totiž tím, na co se vzpomíná ještě dlouho po návratu domů.

Pro všechny, kteří mají rádi ještě více pohybu a skákání, jsou připraveny také dva jump parky – v Brně a Hradci Králové. Trampolíny a aktivní zábava nabízejí skvělou příležitost vyzkoušet si vlastní obratnost, koordinaci i odvahu. Ať už děti milují skákání, nebo chtějí jednoduše zažít něco nového, čeká je pořádná porce energie a zábavy.

Kam za dalším dobrodružstvím?

Svět Toboga se neustále rozvíjí. Stávající síť parků se postupně rozšiřuje i do dalších měst, aby se k rodinné zábavě, pohybu a společným zážitkům mohlo dostat ještě více dětí a jejich rodičů.

Ať už se vydáte do některého ze zábavních parků, nebo zamíříte do jump parku, jedno je jisté: čeká vás příležitost vystoupit z běžného dne a užít si společný čas trochu jinak. Protože nejlepší rodinné výlety nejsou jen o tom, kam se vydáte, ale hlavně o zážitcích, které si odvezete s sebou.

Už v průběhu listopadu 2026 se můžete těšit na otevření nového zábavního parku Toboga Letňany v Praze!

Více na toboga.cz

text a foto © Toboga, s. r. o.

výherci, odpovědi

SOUTĚŽE ZA MĚSÍC LISTOPAD 2026

Celkem soutěžilo 436 čtenářů, z toho 268 žen a 168 mužů.

Nejvíce odpovědí přišlo:
Jihomoravský kraj: 17,43 %
Středočeský kraj: 15,83 %
Hl. město Praha: 13,07 %
Ústecký kraj: 8,26 %
Liberecký kraj: 7,80 %

Křížovka s Radiotékou Českého rozhlasu:
tajenka: … přírodního léčivého zdroje
soutěžilo: 232 čtenářů; 161 správně; 71 špatně
výherci: Eva Třasoňová, Čejkovice; Františka Maryšková, Hrádek nad Nisou; Jana Herudková, Bolatice

Soutěž o vstupenky na veletrh Stříbrné vánoční dny
otázka: Kolik návštěvníku zavítalo v roce 2025 na veletrh Stříbrné vánoční dny?
odpověď: c) 16 471
soutěžilo: 204 čtenářů; 165 správně; 39 špatně
výherci: Lucie Škorpová, Praha; Irena Chourová, Kutná Hora; Veronika Tomášková, České Budějovice; Lenka Jandová, Nová Ves; Jitka Měšťanová, Tábor

Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

Partnerem křížovky je

Radioteka.cz
Český rozhlas

Velký výběr audioknih, hudebních titulů na CD, LP a knih najdete na jednom místě v e-shopu Radioteka.cz.

Radiotéka doporučuje:

Adam Plachetka & Melody Makers & Prime Time Voice trio

Let It Snow! – Swingové Vánoce

Pokud vám někdo bude tvrdit, že Adam Plachetka je zdrženlivý muž – rozhodně mu to nevěřte! Světově proslulý operní pěvec se s vášní sobě vlastní vrhá do různorodých náročných projektů a s šarmantní drzostí proplouvá pestrými druhy uměleckých disciplín. Nyní si Adam k sobě přizval band Melody Makers a dámské vokální trio Prime Time Voice, aby společně (a po svém) uchopili slavné americké vánoční evergreeny! | Radioservis, a. s. ve spolupráci s Českým rozhlasem

Odpovědi na **tajenku křížovky** nám posílejte do 10. prosince z www.kampocesku.cz/souteze nebo www.prazskyprehled.cz/souteze. Tři výherci získají cenu od Radiotéky Českého rozhlasu.
Podmínky soutěží najdete na www.kampocesku.cz/vseobecne-podminky. Zasílání odpovědí prostřednictvím e-mailu a poštou není možné.

křížovka

Obec Římov ... byla založena ve 13. století. V 17. století došlo na návrh česko-slovenského jezuitského lékárníka Jana Gurreho k založení poutního místa s loretánskou kaplí a křížovou cestou. Místo navštíví ročně 40 000-80 000 poutníků.

POMŮCKA: ANKH, BUKO, NOAH, MAKA	VENKOVSKÁ MLÁDEŽ	1. DÍL TAJENKY	OLYMPIJSKÝ REKORD ZKR.	STRANA ZKRATKA	ZÁJMENO UKAZOVACÍ		ODPAD ZE STAVBY	INICIÁLY FOTBALISTY ROSICKÉHO	KORÝŠI	DRÁTĚNÉ OBYDLÍ
OCAS						POHYB TÁGEM				
SRDEČNÍ-CE MN. Č.						RUSKÉ POHOŘÍ / MODEL FIATU				
SPORTOVNÍ KLUB ZKR.			KAPALNÝ KOV / TROPICKÝ ZÁCHVAT					CHEM. ZN. CERU / JMÉNO SPIS. GORDONA		
DRUH PAPOUŠKA				INIC. HERCE NOVÉHO / TĚLOCVIČNÁ POLOHA			PRÁZDNO / KOMERČNÍ BANKA ZKR.			
	EXPRESNÍ POŠTA ZKR. / TIŠICÍ CITOSLOVCE				NÁSTRAHA PYTLÁKA / STŘEDOV. NÁJEZDNÍK				2. DÍL TAJENKY	NILSKÝ KŘÍŽ ZAST.
NEČAS HOVOR.						STAŘENA EXPR. / JMÉNO KO-MENSKÉHO				
TÝKAJÍCÍ SE ŠEKU							MAĎAR ZASTAR. / SPOJE PRO-VAZU HOVOR			
TOHO ČASU ZKR.			AKADEMIE MÚZ. UMĚNÍ / SPZ SEMIL					INICIÁLY REŽISÉRA KLEINA / ZN. SÝRU		
	SNÍŽENÝ TÓN E / ŠEST PLUS DVA			POČÁTEK BĚHU / HLINÍKOVÁ FÓLIE						
OSMIČKA					JESKYNĚ / PŘEDLOŽKA					MALÁ KOVOVÁ SPOJOVACÍ SOUČÁSTKA
INDIÁNSKÁ TROFEJ						EKONO-MICKÝ ZKR. / HLÁŠKA V KARTÁCH				
CITOSLOVCE MEČENÍ			DŮLNÍ PŘEDEK / ČIN				CHEMICKÁ KONCOVKA / TVOJE ŽEN. ROD			
	INICIÁLY FOTBALISTY BAROŠE	POTRAT / INICIÁLY FYZIKA EINSTEINA						INF. TECH-NOLOGIE / CHEM. ZN. ARGONU		
DRUHY BAVLNY					PROJEV NADŠENÍ					
HRA V MARIÁŠI					DRUH UZENINY					

soutěž o vstupenky

museum kampa
nadace jana a medy mládkových

Kdy se uskutečnila legendární expozice děl Mikuláše Medka a Jana Koblasy v zámecké jízdárně v Teplicích?

a) srpen 1968 b) srpen 1963 c) srpen 1965

Odpovědi zasílejte do 10. prosince z www.kampocesku.cz/souteze a www.prazskyprehled.cz/souteze. Tři výherci obdrží každý čtyři vstupenky do expozic a na výstavu Musea Kampa.

Městská heraldika
Čech, Moravy a Slezska

Publikace z ediční řady KAM Edition

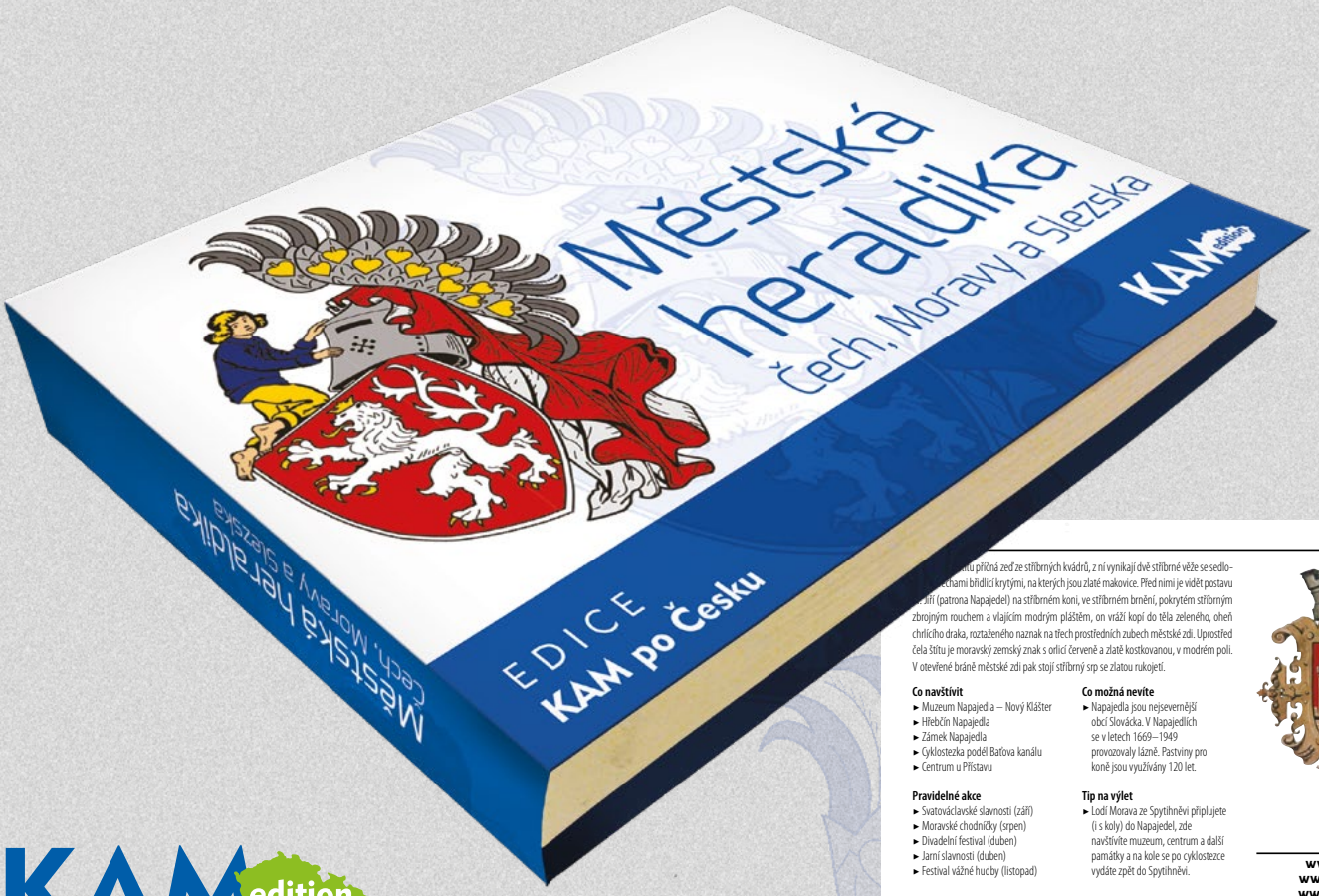

založeno l. P. 1355

...štu příčná zeď ze stříbrných kvádrů, z ní vynikají dvě stříbrné věže se sedlo-...chami břidlicí krytými, na kterých jsou zlaté makovice. Před nimi je vidět postavu ...ří (patrona Napajedel) na stříbrném koni, ve stříbrném brnění, pokrytém stříbrným zbrojným rouchem a vlajícím modrým pláštěm, on vráží kopí do těla zeleného, oheň chrlícího draka, roztaženého naznak na třech prostředních zubech městské zdi. Uprostřed čela štítu je moravský zemský znak s orlicí červeně a zlatě kostkovanou, v modrém poli. V otevřené bráně městské zdi pak stojí stříbrný srp se zlatou rukojetí.

Co navštívit
- Muzeum Napajedla – Nový Klášter
- Hřebčín Napajedla
- Zámek Napajedla
- Cyklostezka podél Baťova kanálu
- Centrum u Přístavu

Co možná nevíte
- Napajedla jsou nejsevernější obcí Slovácka. V Napajedlích se v letech 1669–1949 provozovaly lázně. Pastviny pro koně jsou využívány 120 let.

Pravidelné akce
- Svatováclavské slavnosti (září)
- Moravské chodníčky (srpen)
- Divadelní festival (duben)
- Jarní slavnosti (duben)
- Festival vážné hudby (listopad)

Tip na výlet
- Lodí Morava ze Spytihněvi připlujete (i s koly) do Napajedel, zde navštivte muzeum, centrum a další památky a na kole se po cyklostezce vydáte zpět do Spytihněvi.

www.napajedla.cz
www.ic.napajedla.cz
www.kknapajedla.cz

2

V publikaci Městská heraldika Čech, Moravy a Slezska se dozvíte, jaký je aktuálně užívaný znak zhruba poloviny měst České republiky, rok jejich založení (první písemná zmínka), popis znaku, případně legendu o jeho vzniku. Nadčasovými sděleními jsou informace, co ve městě navštívit, pozvání na pravidelně pořádané akce a nechybí ani tipy na doporučený výlet.

Bonusem jsou znaky všech pražských městských částí.

- vázaná plnobarevná
- doporučená prodejní cena 250 Kč

CENA pro vás 150 Kč

- objednat lze přímo v redakci

osobně: Kubelíkova 1108/30, 130 00 Praha 3
telefonicky: +420 222 944 816-7
+420 602 223 279
e-mailem: redakce@kampocesku.cz
na e-shopu: www.kampocesku.cz/eshop

LUCEMBURKOVÉ

rodokmen LP 998–1458

Lucemburkové jako druhá česká královská dynastie vládli ZEMÍM KORUNY ČESKÉ v letech 1310–1437.
Ručně malovaný rodokmen včetně postav a typických detailů pro období gotiky ocení snad každý milovník historie.
Rozměr tisku na formát A1 zaručuje dobrou čitelnost i přehlednost. Skvělý dárek, unikátní dekorace, didaktická pomůcka.

KOUPÍTE NA E-SHOPU REDAKCE
www.kampocesku.cz/eshop

poštovní zásilka: 399 Kč (poštovné 100 Kč platí pouze pro Českou republiku)
osobní odběr v redakci: 150 Kč (+ tubus 49 Kč)

• rozměr A1 (594 x 841 mm) • baleno do tubusu • dodává Česká pošta jako doporučený, pojištěný balík do ruky
KAM po Česku, Kubelíkova 30, Praha 3

KONEC
neplacené části

ČÍST DÁL
předplatitel